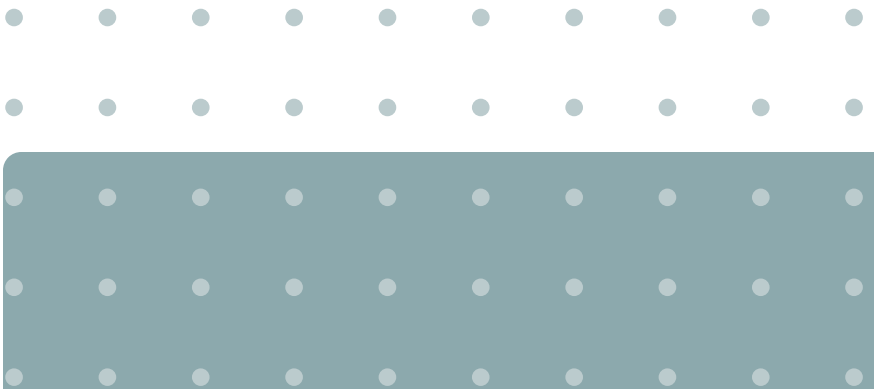

ხელისუფლების მიდგომები გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების მიმართ

უგულებელყოფა, დისკრედიტაცია და რეპრესია

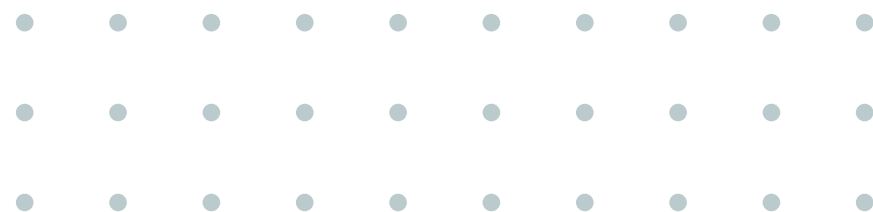
2025

კვლევის მიზნები

შეისწავლოს ხელისუფლების მიერ გამოყენებული მიდგომები უკანასკნელ წლებში ქვეყნის მასშტაბით წარმოქმნილი იმ გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების მიმართ, რომლებიც მიემართებოდა ფიზიკური გარემოს, საცხოვრებელი და საჯარო სივრცეების დაცვასა და შენარჩუნებას.

კვლევის ინტერესს წარმოადგენდა ის გარემოსდაცვითი უკმაყოფილებები, რომელთაც სოციალური თვითორგანიზებისა და საზოგადოებრივი აზრის ფორმირების გზით შეძლეს დროში განგრძობადი და მდგრადი წინააღმდეგობის შენარჩუნება.

კვლევის მეთოდოლოგია

კვლევამ მოიცვა 2020-2024 წლებში ქვეყანაში მიმდინარე 23 ხანგრძლივი გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობა.

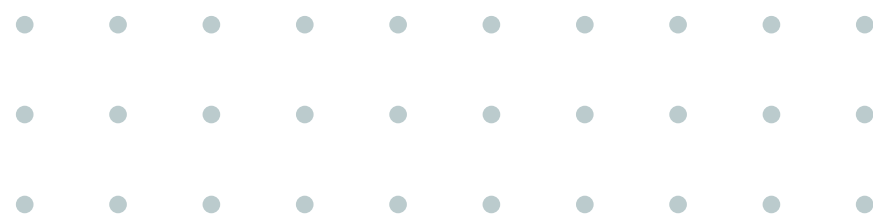
კვლევის ცენტრალური კომპონენტია საველე კვლევა.

საველე კვლევის ფარგლებში ჩატარდა 32 ინდივიდუალური ინტერვიუ.

24 ინტერვიუ - გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების მონაწილეებთან;

8 ინტერვიუ - სამოქალაქო ორგანიზაციების, გარემოსდაცვითი ორგანიზაციებისა და პროფესიული წრეების წარმომადგენლებთან.

კვლევის შეზღუდვები

გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების
წარმოქმნის სტრუქტურული მიზეზები და
გარემოსდაცვითი პოლიტიკის სისტემური
ჩავარდნა

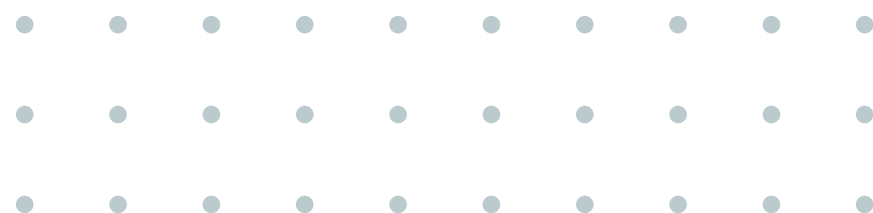

გარემოსდაცვით საკითხებზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესიდან
საზოგადოების მონაწილეობის გამორიცხვა

გარემოსთან დაკავშირებული ინფორმაციის დახურულობის მზარდი ტენდენცია

გარემოსდაცვით საკითხებზე მართლმსაჯულების უფლების სისტემური
უგულებელყოფა

გარემოსთან დაკავშირებულ საკითხებზე გადაწყვეტილებების მიღება სათანადო
კვლევებისა და სამეცნიერო ცოდნის უგულებელყოფით

გარემოსდაცვით საკითხებზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესიდან საზოგადოების მონაწილეობის გამორიცხვა

კანონმდებლობის მოთხოვნების პირდაპირი უგულებელყოფის ან კანონმდებლობის არასწორი ინტერპრეტაციითა და მონაწილეობის უზრუნველყოფის ვალდებულისგან თავის არიდების გზით ხდებოდა.

ასევე იყენებდნენ საზოგადოების მონაწილეობის ილუზიის შექმნის სტრატეგიას.

კვლევის მონაწილეები საზოგადოებრივი მონაწილეობის დრამატული გაუარესების ტენდენციაზე მიუთითებენ.

კვლევის მონაწილეთა ნაწილი აღწერს, რომ რესურსების მოპოვების, მშენებლობის თუ საჯარო სივრცეების გასხვისების პროცესის შესახებ მხოლოდ მოპოვებითი, მოსამზადებელი და სამშენებლო სამუშაოების დაწყების ფაქტით შეიტყვეს.

„ადმოვაჩინე შემთხვევით, რომ იმ ადგილზე, თურმე სადაც კომპანიას განზრახული ჰქონდა მომავალში მანგანუმის დია კარიერული წესით მოპოვება, **ადმოვაჩინე ორმო...** მივხვდი რაშიც არის საქმე და გამიკვირდა, ერთი რამ, სოფელში ამის შესახებ არ საუბრობდნენ”.

“თვითონ **პროექტის შესახებ გავიგე პირდაპირი ეთერიდან.** კახა კალაძეს ჰქონდა პრეზენტაცია ამ ცენტრალ პარკის პროექტის და შემთხვევით ვუყურებდი ტელევიზორში ამ პირდაპირ ეთერს...უცნაური ეგ იყო, რომ მეორე დღეს იპოდრომის ტერიტორიაზე დაიწყეს სამშენებლო სამუშაოების მომზადება”.

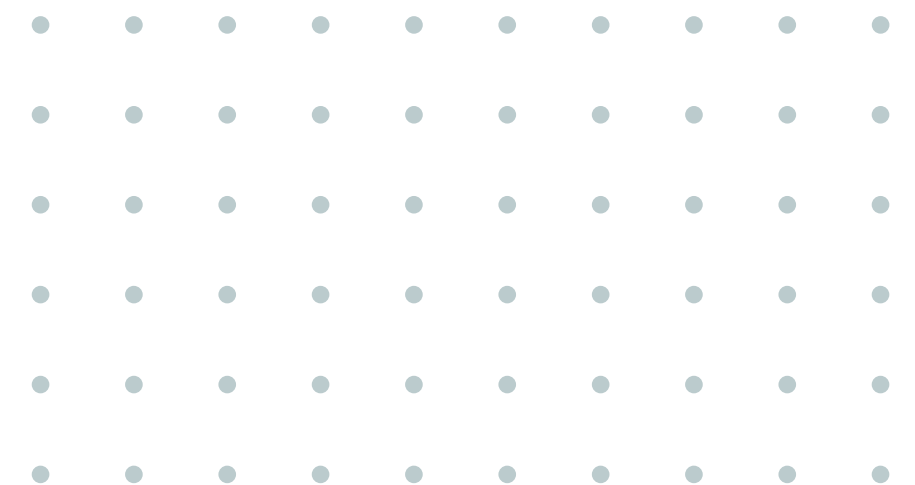

გარემოსთან დაკავშირებული ინფორმაციის დახურულობის მზარდი ტენდენცია

კვლევა აჩვენებს გარემოსთან დაკავშირებული ინფორმაციის ღიაობისა და გამჭვირვალობის რადიკალურად გაუარესების ტენდენციას.

ამგვარი ტენდენცია, მეტწილად, 2020 წლიდან იწყება და 2022 წელს, საერთო, გაზიარებული პოლიტიკის ფორმას იღებს.

კვლევის მონაწილეების უმრავლესობა შენიშნავს, რომ უკანასკნელი წლებია ადმინისტრაციული ორგანოებიდან ვეღარ იღებენ იმ საჯარო ინფორმაციასაც კი, რომელზე წვდომაც წლების წინ სირთულეს არ წარმოადგენდა.

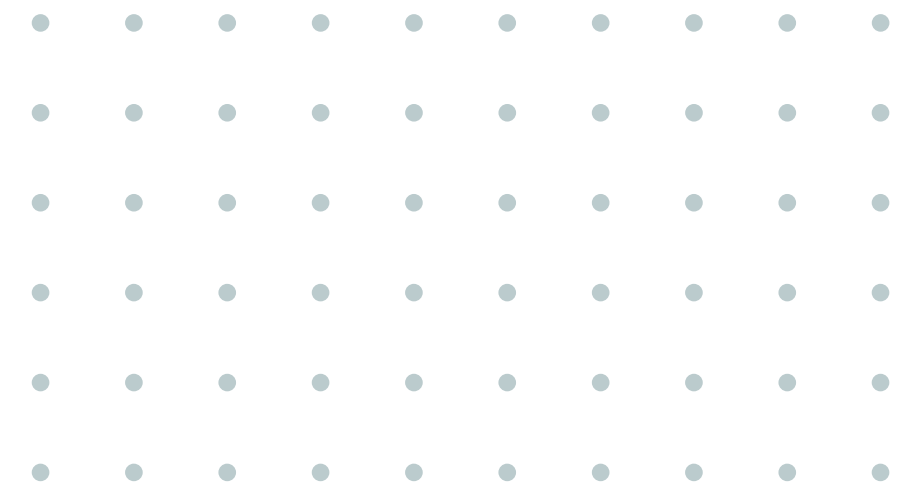

გარემოსდაცვით საკითხებზე მართლმსაჯულების უფლების სისტემური უზულებელყოფა

სასამართლო სისტემა იმთავითვე გამორიცხავს გარემოსდაცვით საკითხებზე დავების სამართლებრივი მექანიზმების ფარგლებში გადაწყვეტას.

კვლევის მონაწილეების მიერ სასამართლო სისტემა დანახულია როგორც არსებული პოლიტიკის დანამატი, რომელიც ფაქტობრივად უარს ამბობს მართლმსაჯულების ფუნქციის შესრულებაზე.

გარემოსთან დაკავშირებულ საკითხებზე გადაწყვეტილებების მიღება სათანადო კვლევებისა და სამეცნიერო ცოდნის უზულებელყოფით

კვლევის მონაწილეთა გამოცდილება ამ აზრითაც ერთნაირია. მათი დაკვირვებით, გარემოზე მნიშვნელოვანი ზეგავლენის მქონე გადაწყვეტილებები მიიღებოდა კვლევებისა და შესწავლის გარეშე ან არასათანადოდ ჩატარებული კვლევების საფუძველზე, რომლებიც რეალურად გამოტოვებდა ხოლმე პროექტთან დაკავშირებულ არსებით საკითხებს.

ხელისუფლების პასუხი გარემოსდაცვით წინააღმდეგობებზე:

გარემოსდაცვითი პოლიტიკის
საპოლიციო და უსაფრთხოების მზერით ჩანაცვლება

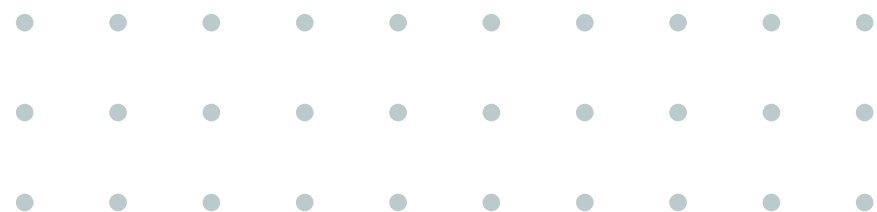

2020-2024 წლების გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობებს ხელისუფლება უმეტესად საპოლიციო და უსაფრთხოების მიდგომებით პასუხობს.

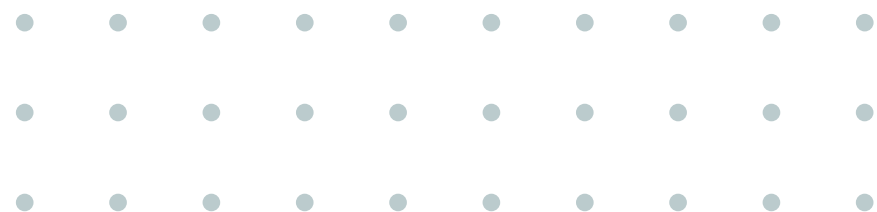
მეტიც, გარემოსდაცვითი პოლიტიკის აღსრულებაზე პასუხისმგებელი უწყებები საკუთარი პასუხისმგებლობის მოხსნით, პროტესტში ჩართულ საზოგადოებას პროექტის განმახორციელებელი კერძო კომპანი(ებ)ის, საბოლოოდ კი, საპოლიციო რეპრესიისა და უსაფრთხოების სამსახურების მუშაობის პირისპირ ტოვებენ.

გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების მიმართ ხელისუფლების მიდგომის ცვლილება, სავარაუდოდ, 2018-2019 წლების პერიოდს უკავშირდება.

ამ დროიდან მმართველი პოლიტიკური სისტემა გარემოსდაცვით პოლიტიკაზე პასუხისმგებელი უწყებების როლის გაქრობას, დასუსტებას, ჩანაცვლებას იწყებს. საპოლიციო და უსაფრთხოების მიდგომების პრიმატი კიდევ უფრო მკვეთრი 2020 წლიდან ხდება.

პანკისის ხეობა, 2019 აპრილი, ფოტო Reuters

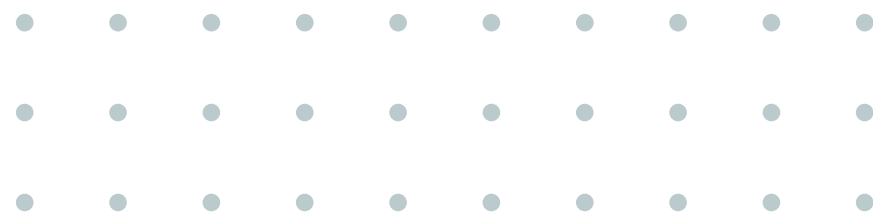
გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების უგულებელყოფა, მოჩვენებითი
მოლაპარაკებები და მანიპულაცია;

საპოლიციო რეპრესია და სისხლისსამართლებრივი დევნა გარემოსდამცველთა
მიმართ;

გარემოსდამცველთა შევიწროვება, ზეწოლა, თვალთვალი და დევნა;

წინააღმდეგობების დისკრედიტაცია, მარგინალიზაცია და გარემოსდამცველთა
სოციალური იზოლაცია.

ურბანული vs. რურალური

გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების უგულებელყოფა

1. პოტენციური გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის პრევენცია

პროექტის განხორციელების პროცესის დაწყებას წინ უძღვის შესაძლო წინააღმდეგობის ველის წინასწარი „მოსუფთავება“ სხვადასხვა ფორმებით, რაც გულისხმობს

დასაქმების შეთავაზების,

მოსყიდვის,

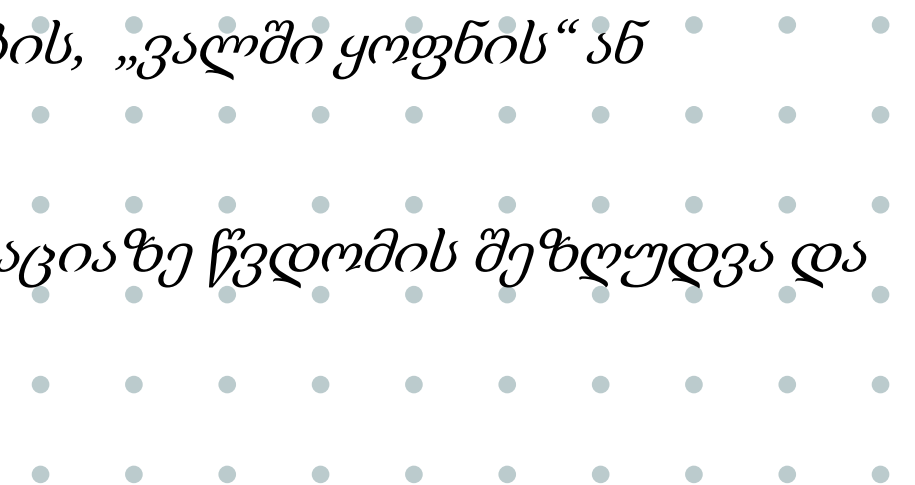
ფინანსური გარიგების სანაცვლოდ მიწის ან ინტერესის დათმობის,

დაშინების თუ სხვადასხვა დამატებითი სიკეთეების დაპირების პრაქტიკებს, რაც ერთგულების, „ვალში ყოფნის“ ან

უძღურებისა და შიშის დათესვის მიზანს ატარებს;

გადაწყვეტილების მიღების პროცესიდან ადგილობრივი საზოგადოების გამოთიშვა, ინფორმაციაზე წვდომის შეზღუდვა და

ბიუროკრატიული ბარიერების ხელოვნურად შექმნა;

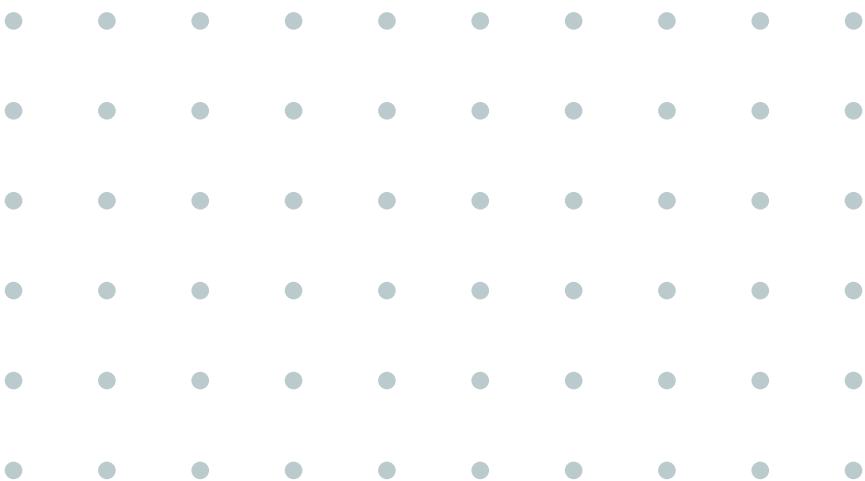

გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების უგულებელყოფა

2. წინააღმდეგობის უგულებელყოფა, როგორც მეთოდი

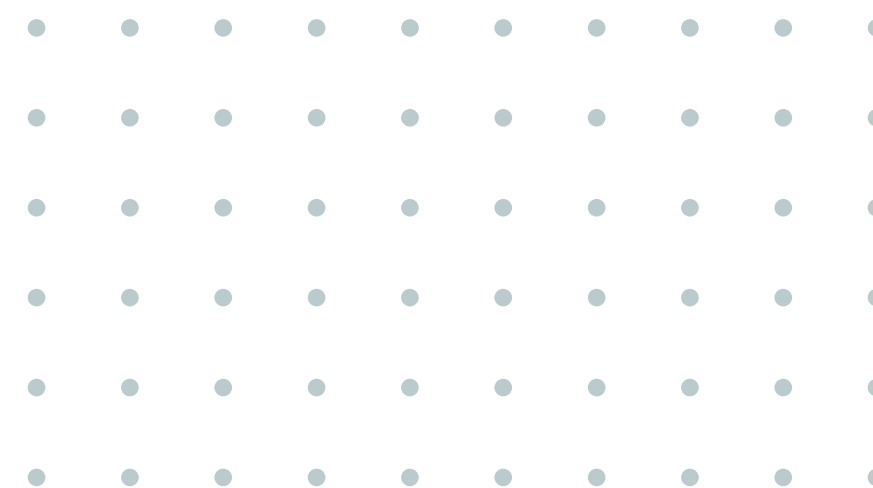
კვლევის მონაწილეები უთითებენ, რომ უგულებელყოფის სტრატეგია მიზნად ისახავს პროტესტის დასუსტებას და საბოლოოდ, მის ნელ და შეუმჩნეველ გაქრობას. ეს მიდგომა ეფუძნება ხელისუფლების დაშვებას, რომლის თანახმადაც, წინააღმდეგობის აღიარება თუ მასზე პასუხი გააძლიერებს წინააღმდეგობას და გაააქტიურებს მის ირგვლივ არსებულ საინფორმაციო ველს. მეორე მხრივ, უგულებელყოფა მიზნად ისახავს წინააღმდეგობის მონაწილეების გამოფიტვას და მათი სამოქმედო არეალის დავიწროვებას.

“როგორ აკეთებენ იცი, შენ რომ განდევნილი იყო ამ ველიდან ბოლომდე... ეს ამბავი არ არსებობს, ეს ხალხი არ არსებობს, იმიტომ, რომ როგორც კი შეგიძინევს, ცუდად შემჩნევაც კი არის შენი საქმე და ეს აქვთ ნასწავლი. ადრე იყო მაგალითად, რომ ცუდად გიმჩნევდნენ და თვლიდნენ რომ ეს საქმეს აკეთებდა, მაგრამ დღეს აღარ თვლიან. ამიტომ იგნორირების პოლიტიკა არის ჩვენთან მიმართებაში აყვანილი [მაღალ] ხარისხში... ეს პოლიტიკა არის არჩეული, რომ ეს ხალხი არცერთ შემთხვევაში არ უნდა შევიძინოთ, ჩვენ რაღაცა ტიპის აქტორად არ უნდა ჩაგვთვალოს ვიღაცამ. ეს კედელი არის აშენებული.”

(გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის მონაწილე)

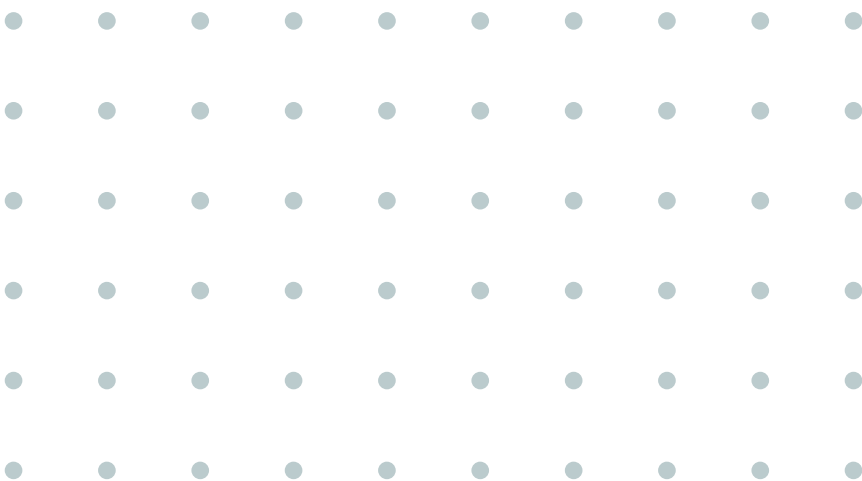

გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების უგულებელყოფა

3. უგულებელყოფა სახელმწიფოს პასუხისმგებლობის გაქრობით და კერძო კომპანიების მოპასუხედ მონიშვნით

“[საწყისი ეტაპის შემდეგ] აღარც მერი და არც სახელმწიფო რწმუნებული ამ პროტესტში მოპასუხე მხარე არ ყოფილა, დაიბანეს ხელები და ძალიან აგრესიული მოპასუხე მხარე გახდა კომპანია...სახელმწიფოსა და კომპანიის ქორწინების კი არა, ეს უკვე მაფიოზურ სქემას ჰგავდა. მე შევესწარი პირადად, როგორ იყო კომპანიის წარმომადგენელი უბრალოდ ფიზიკურად ხელშეუხებელი [პოლიციის მხრიდან].

(გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის მონაწილე)

გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების უგულებელყოფა

4. წინააღმდეგობის აღიარება და მოლაპარაკებების ილუზია

ეს გულისხმობდა მოლაპარაკების, შეხვედრის, მსჯელობის არაეფექტიანი ფორმატის გაჩენას, პროტესტისადმი ამგვარ შეთავაზებებს ან მოძრაობის ლიდერებთან პირდაპირი მოლაპარაკების მცდელობებს.

სახელმწიფოსთან პირდაპირი კომუნიკაციის ან მიმართების გამოცდილება რამდენიმე გარემოსდაცვითი, უმეტესად ურბანული წინააღმდეგობის შემთხვევაში, შუალედური მიღწევებით დასრულდა. ამ შემთხვევებში, გადამწყვეტ გარე ფაქტორად მიიჩნევა უთანხმოების მეორე მხარეს მდგარი კონკრეტული კერძო კომპანიების/ფიზიკური პირების კაპიტალის დაცვის დაბალი ინტერესი მმართველი კლასისთვის.

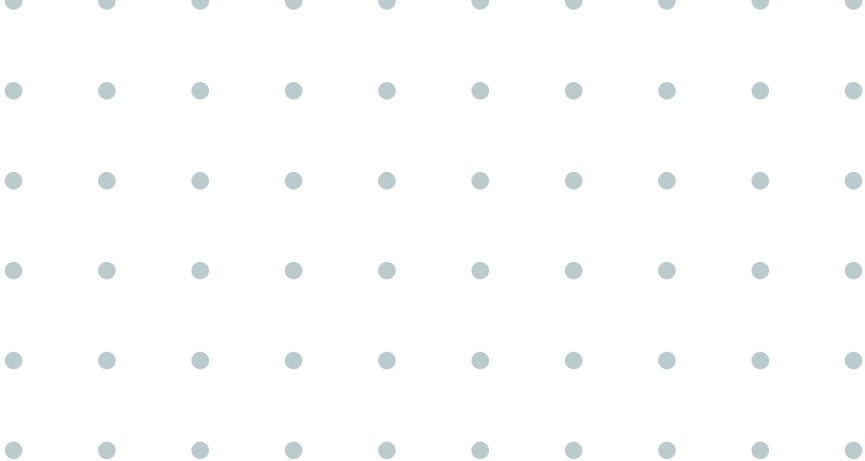
გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების უგულებელყოფა

5. საზოგადოებრივი აზრის მანიპულაცია და პრობლემის აღმოფხვრის ილუზიის შექმნა

ეს მეთოდი მიზნად ისახავს საზოგადოებრივი აზრის მანიპულაციას, უთანხმოების საკითხის გადაჭრილად წარმოჩენას და ამ გზით მოძრაობის მხარდამჭერების დემობილიზაციას.

“[თბილისში აქციის გადმოტანისას] დაგხვდნენ აგრესიით.. თან ამათაც უკვე შექმნილი ჰქონდათ წინასწარ ეგ ნარატივი - რა უნდათ ამ ხალხს, რაზე მოდიან, ხო ვაუქმებთ, ეგ ისედაც უქმდებოდა...ამით უნდა რომ გამოგაცალოს საფუძველი პროტესტის”

(გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის მონაწილე)

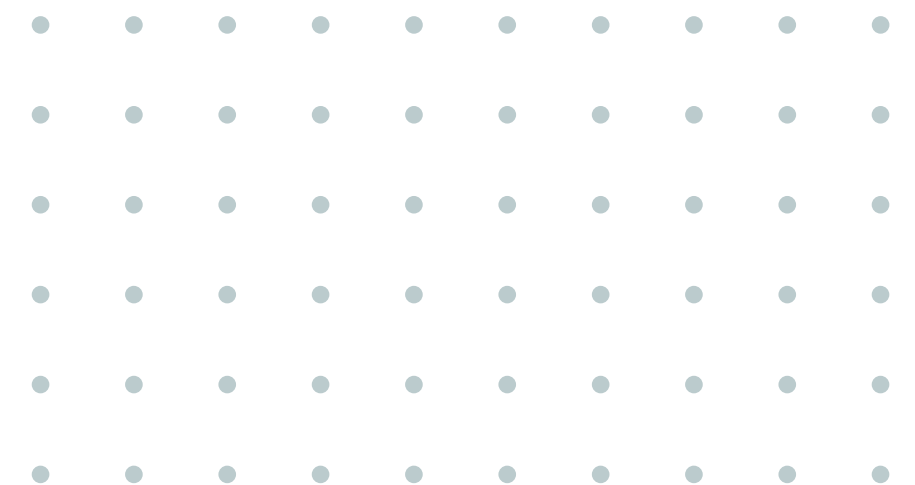

გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების უგულებელყოფა

6. გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების ლოკალიზების სტრატეგია

გარემოსდაცვით პროტესტებს ხელისუფლება ხედავს არა როგორც სოციალურ უკმაყოფილებას, რომელსაც პასუხი უნდა გაეცეს, არამედ როგორც პრობლემას, რომელიც უნდა აღმოიფხვრას ან იმართოს.

საზოგადოებრივი უკმაყოფილების პრობლემად მონიშვნის ეს ხედვა, მუდმივად ააქტიურებს ხელისუფლების შიშს, არ გაფართოვდეს და არ გართულდეს პრობლემის მართვა და ამდენად, ის არ იქცეს საფრთხედ. ხელისუფლება ამგვარი საფრთხის პრევენციის და პროცესების კონტროლიდან გასვლის რისკების შემცირების მთავარ გზად, სოციალური უკმაყოფილებების ლოკალიზებას, მის ადგილობრივ საკითხად დარჩენას ხედავს.

საპოლიციო რეპრესია და სისხლისსამართლებრივი დევნა

გარემოსდამცველთა დევნისა თუ რეპრესირების პროცესში მონაწილეობს მართლმსაჯულების მთლიანი სისტემა, შინაგან საქმეთა სამინისტროს, პროკურატურისა და საერთო სასამართლოების ჩათვლით.

გარემოსდამცველთა დევნის, შევიწროვების, დაშინების, თვალთვალისა და წინააღმდეგობების დისკრედიტაციის პროცესში განსაკუთრებულად მნიშვნელოვან როლს ასრულებს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური.

„[ადგილზე მცირე აქციის ორგანიზების დღიდან] აბსოლუტურად გადის ნებისმიერი უწყება და რჩება მხოლოდ უშიშროება. მაგრამ უშიშროება იმას კი არ აკეთებს, რომ რაღაც არ გაფუჭდეს სახელმწიფოსი, ამიტომ კი არ მოდის უშიშროება, მთლიან პროცესს უშიშროება იღებს იმიტომ, რომ თუ ვინმე ხმას ამოიღებს, ის ხმაამოღებული როგორ გააშავონ, როგორ დააშინონ, როგორ შეზღუდონ, ანუ მთელი პროცესი [პროექტზე] მუშაობის დაწყებიდან დღემდე უშიშროებას უჭირავს აქ. სხვა უწყებები არაფერ შუაში არ არის.“

(გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის მონაწილე)

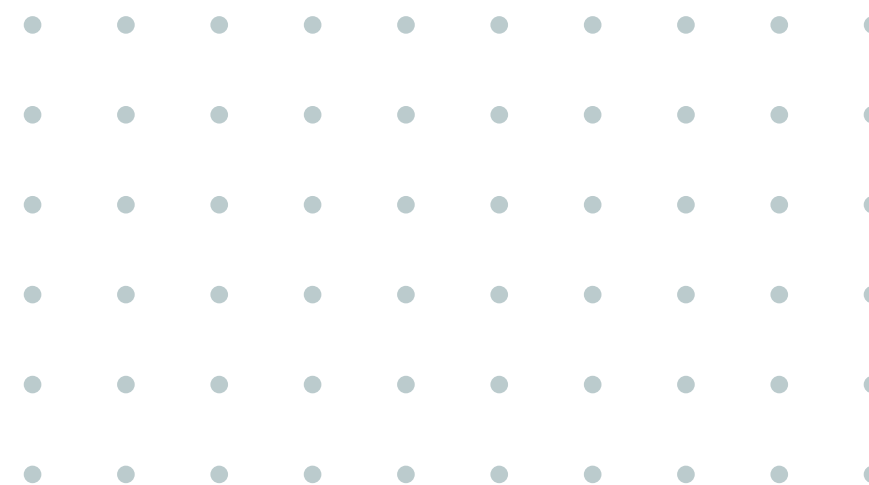

საპოლიციო რეპრესია და სისხლისსამართლებრივი დევნა

1. საპოლიციო რეპრესია და შეკრებისა და მანიფესტაციის უფლების შეზღუდვა

გარემოსდამცველთა შეკრებებისა და მანიფესტაციების უკანონო და დაუსაბუთებელი შეზღუდვა/დაშლა.

გარემოსდაცვითი დემონსტრაციების გამართვის ფორმის, ადგილისა და მონაწილეთა გადაადგილების უკანონო შეზღუდვა;

საპოლიციო რეპრესია და სისხლისსამართლებრივი დევნა

რონის ხეობა,
2021 აპრილი, ფოტო „ნეტგაზეთი“

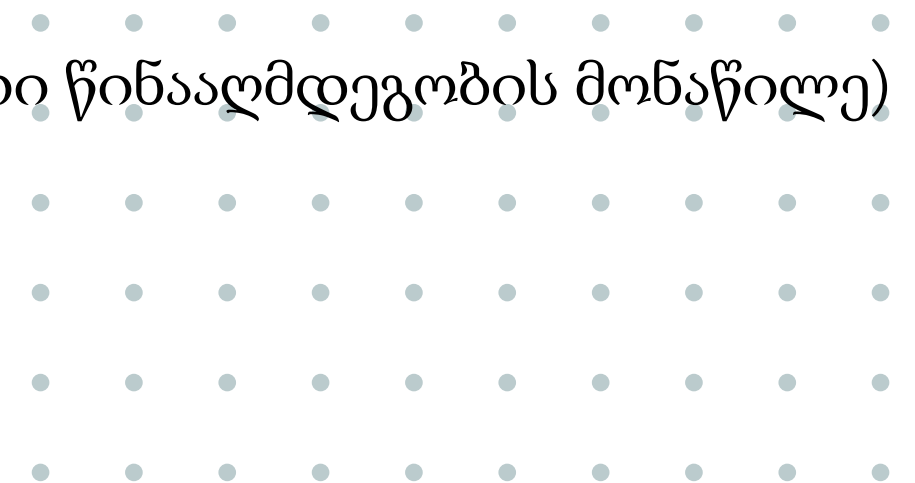

სოფელ შუქრუთის მოსახლეობის მიმართ უპრეცედენტო რეპრესიის მაგალითია კომპანია „მაღაროელის“ მიერ პროტესტის მონაწილეთა მიმართ წამოწყებული სამართლებრივი დავა და მისი შედეგები.

„ყველა ადამიანს აბსოლუტურად პროტესტში მონაწილე ვინც არის, ყველა ქონებაზე ყადაღა გვადევს და ასევე ადამიანები, რომლებიც საერთოდ არ მონაწილეობდნენ [პროტესტში], დაწყებული 2019 წლიდან დამთავრებული დღევანდელ დღემდე. 12 ადამიანია ეგეთი [რომლებიც] ასევე დააჯარიმა [სასამართლომ] იმიტომ რომ ჩვენი ოჯახის წევრები არიან ესე რო ვთქვათ, დააჯარიმა და მათი ქონებებიც დააყადაღა. ზოგი გათხოვილია, საერთოდ არანაირი შემხებლობა არა აქვთ ამ პროტესტთან, მაგრამ ამათი ქონებებიც დააყადაღებულია.“

(გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის მონაწილე)

საპოლიციო რეპრესია და სისხლისსამართლებრივი დევნა

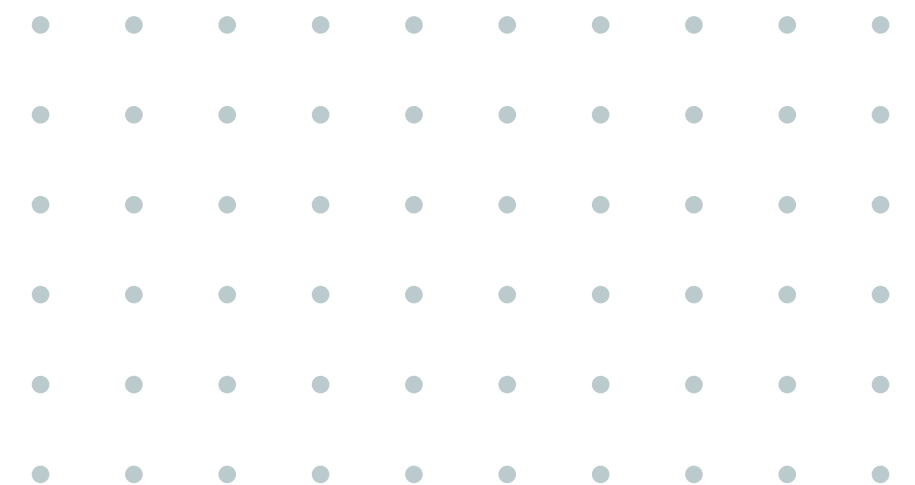
2. გარემოსდამცველთა სისხლისსამართლებრივი დევნა

სისხლისსამართლებრივი დევნა მშვიდობიან გარემოსდაცვით წინააღმდეგობაში მონაწილეობის გამო:

სისხლის სამართლის კოდექსის (226-ე მუხლი) საფუძველზე 2023 წელს მოხდა სოფელ შუქრუთის მკვიდრის გიორგი ხახიშვილის მსჯავრდება.

ჭიათურაში სოფელ შუქრუთში მიმდინარე გარემოსდაცვით პროტესტის მონაწილეების, გიორგი ნეფარიძის, რომან მეგრელიშვილისა და მალხაზ ლაბაძის მიმართ 2024 წლის ივლისში საქართველოს პროკურატურამ სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო.

გარემოსდამცველთა სისხლისსამართლებრივი დევნის სხვა შემთხვევები:

საპოლიციო რეპრესია და სისხლისსამართლებრივი დევნა

სოფელ შუქრუთის გარემოსდაცვითი აქციების მონაწილე ორი პირის, მათ შორის, გიორგი ნეფარიძის მიმართ ჟურნალისტური საქმიანობისთვის ხელის შეშლის ფაქტზე 2020 წელსაც დაიწყო სისხლისსამართლებრივი დევნა.

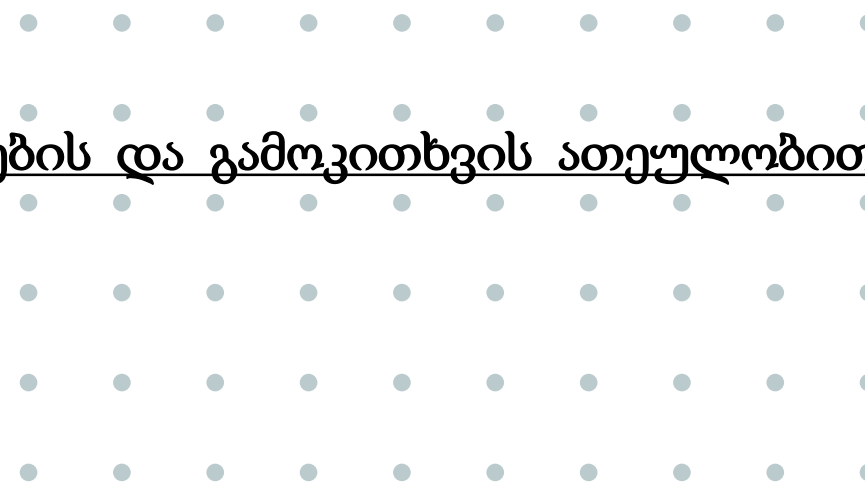
სისხლისსამართლებრივ დევნას მის საქმიანობას უკავშირებს ერთ-ერთ მუნიციპალიტეტში გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის აქტიური მონაწილე, რომლის მიმართაც გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის პროცესში, საქართველოს პროკურატურამ სისხლისსამართლებრივი დევნა, ორი ან ორზე მეტი პირის მიმართ ძალადობის მუხლით დაიწყო.

სოფელ ბაღდის მცხოვრები ინდიკო ბჟალავას მიმართ დაწყებული სისხლისსამართლებრივი საქმე.

სოფელ შქმერისა და დუშეთის მუნიციპალიტეტში მიმდინარე გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის მონაწილეები, მათი თანასოფლელების სისხლისსამართლებრივი დევნის სხვაგვარ შემთხვევებსაც აღწერენ, რაც მიწის უკანონოდ რეგისტრაციის ფაქტებზე დაწყებულ საქმეებს გულისხმობს.

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორის, სეისმოლოგი თეა გოდოლაძის მიმართ მიმდინარე სისხლის სამართლის საქმე;

კვლევის ერთ-ერთი მონაწილე აღწერს წინააღმდეგობის მონაწილეების პოლიციის განყოფილებაში დაბარების და გამოკითხვის ათეულობით შემთხვევას;

გარემოსდამცველთა შევიწროვება, ზეწოლა, თვალთვალი და დევნა

1. ადგილობრივი საზოგადოებების სოციალური კონტროლი და დაშინება წინააღმდეგობის შეკავების მიზნით

ადამიანების ღია თუ ირიბ დაშინებას სახელმწიფო სიკეთეებსა და სარგებელზე, მათ შორის, სოციალურ დამხარებაზე წვდომის შეზღუდვის, მათი ან მათი ოჯახის წევრების სამსახურიდან გათავისუფლების, მართლმსაჯულების სისტემის გავლით „პრობლემების შექმნის“ ან პირდაპირი მუქარის შინაარსები აქვს.

დაშინების და ზეწოლის ამგვარი ფორმების გარდა, პარალელურად გამოიყენება მოქალაქეებისათვის სხვადასხვა სარგებელზე წვდომის მიცემის/შენარჩუნების, დასაქმების თუ სხვადასხვა სარგებლის მიღების შესაძლებლობის გაჩენა ან ამგვარი დაპირება, მოსახლეებისგან მიწის გამოსყიდვის შეთავაზება, მასზე ფასით ვაჭრობა და სხვა.

რესპონდენტებთან ინტერვიუები აჩვენებს ორი სოფლის/თემის შემთხვევას როდესაც, მათი აზრით, მცდელობების მიუხედავად, ხელისუფლების მიერ სხვა ადგილებში კარგად გამოყენებულმა კონტროლისა და დაშინების სისტემამ მარცხი განიცადა ადგილობრივ თემებთან ურთიერთობაში.

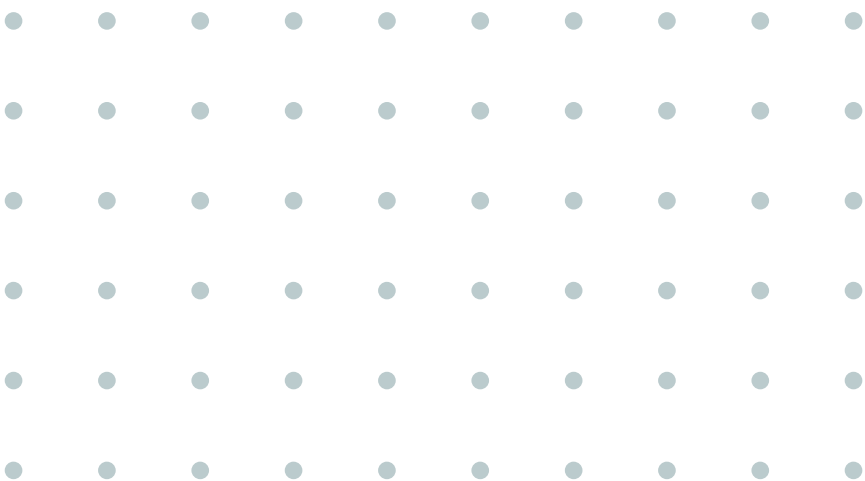
გარემოსდამცველთა შევიწროვება, ზეწოლა, თვალთვალი და დევნა

2. წინააღმდეგობის თუ თემის შიგნით დაპირისპირების გაჩენის მცდელობები

ეს მეთოდები უმეტესად გულისხმობს სხვადასხვა მოტივებით კონფლიქტებისა და დამაბულობების შექმნას სოფლებისა თუ თემების შიგნით, რაც მიზნად ისახავს წინააღმდეგობის დაზიანებას და მის მორალურ გატეხვას.

კომპანიების მცდელობა ადგილობრივ საზოგადოებაში არსებული ჯგუფების ინტერესები შეპირისპირებულად ან ერთმანეთისთვის ხელისშემშლელად წარმოაჩინოს.

რამდენიმე პროტესტის შემთხვევაში გამოყენებული მეთოდი გულისხმობდა, მოძრაობის მხარდამჭერებს შორის კონფლიქტების ხელოვნურად აგებას ღირებულებრივ თუ კულტურული მიკუთვნებულობის საკითხებზე, რაც მოძრაობების შიგნით ამ გამიზნულად განაყოფიერებული უთანხმოებების მუდმივი მართვისა და გადალახვის საჭიროებას აჩენდა.

გარემოსდამცველთა შევიწროვება, ზეწოლა, თვალთვალი და დევნა

3. გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების მონაწილეების დევნა

პროტესტის მონაწილეები მათ მიმართ ღია და ირიბი მუქარის არაერთ შემთხვევას იხსნებენ;

წინააღმდეგობის ლიდერებისთვის გაგზავნილი შეტყობინებები ხშირად გულისხმობდა ღია თუ ირიბი მოსყიდვის მცდელობას;

უბანში, თემში, სოფელში, საკუთარ სახლში კერძო კომპანიასთან თუ სახელმწიფოსთან დაკავშირებული პირების ან ე.წ. „ქუჩის ბიჭების“ მისვლისა და „საქმის გარჩევის“ ფორმით კომუნიკაციის, სიტყვიერი შეურაცხყოფის და შევიწროვების სხვადასხვა ფორმებს, რაც დაშინებისა და ზეწოლის მიზანს ატარებდა.

პროტესტის მონაწილეების და აქტიური მხარდამჭერების გადაადგილების კონტროლი, მოსმენა და თვალთვალი, რესპონდენტების აზრით, კონტროლის, დევნისა და შიშის გაჩენის მიზნით გამოყენებული ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მეთოდია.

მუდმივი საპროტესტო კერების არსებობისას, ასევე ვხვდებით გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების კერების ინფილტრაციის მცდელობებს;

გარემოსდაცვითი პროტესტების ლიდერებსა და მის მონაწილეებზე ფიზიკური ანგარიშსწორების/ცემის რამდენიმე შემთხვევა:

ბაღდის მოძრაობის წევრების ცოტნე თვარაძისა და თაზო რუხაიას მიმართ ამგვარი ძალადობის ფაქტებს (რუხაიას შემთხვევაში ჯგუფური ძალადობის ფაქტს) ადგილი ჰქონდა კომპანიის წარმომადგენლების, მათ შორის, ინვესტორი კომპანიის დირექტორის მხრიდან;

2024 წელს ორი დღის შუალედით, ამ დრომდე დაუდგენელი პირები ქუჩაში თავს დაესხნენ და სცემეს ორი გარემოსდამცველი აქტივისტი სოფელი ზოდუდან - კოტე აბდუშელიშვილი და ნიკო გაფრინდაშვილი.

საპროტესტო არეალის ტერიტორიასთან გადაადგილებისას უცნობი ქალისაგან სიტყვიერი და ფიზიკური თავდასხმის მსხვერპლი გახდა ერთ-ერთი ურბანული წინააღმდეგობის მონაწილე ქალი;

„რიონის ხეობის გადარჩენისთვის“ მოძრაობისა და სოფელ შუქრუთის გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობების შემთხვევაში ასევე ვხვდებით პროტესტის ლიდერებისა და მონაწილეების სამსახურიდან უკანონოდ გათავისუფლების შემთხვევებს.

გარემოსდამცველთა შევიწროვება, ზეწოლა, თვალთვალი და დევნა

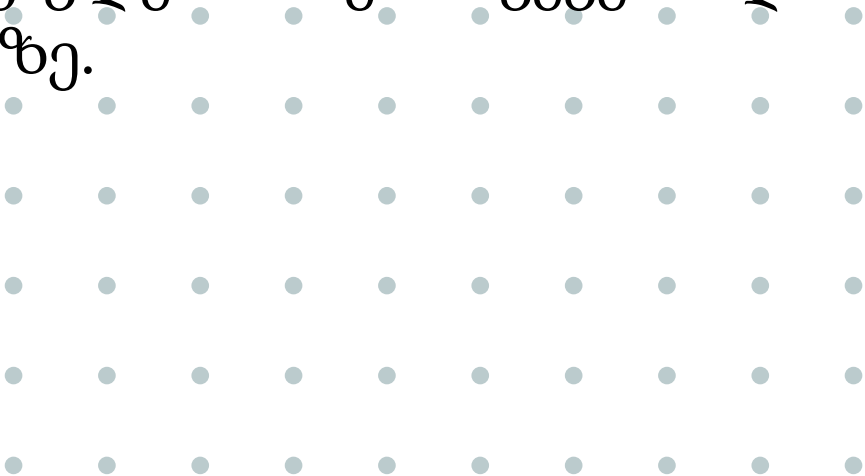
კონტროლისა და დევნის ადგილობრივი ინფრასტრუქტურა:

როგორც წესი, გულისხმობს ადგილობრივი მუნიციპალიტეტების, პოლიციისა და ხშირად ადგილზე პროექტის განმახორციელებული კომპანიის მუშაობას;

ის ასევე ეფუძნება ადგილობრივ სოციალურ სხეულს და მასში სისტემის სანდო დასაყრდენების გავლით ფუნქციონირებს;

კონტროლისა და დევნის ინფრასტრუქტურა მოპოვებით ქალაქებში;

კვლევა რამდენიმე შემთხვევაში ავლენს ე.წ. ქურდული სამყაროსგან მომდინარე ზეგავლენის შემთხვევებს და მცდელობას პირდაპირი ზეწოლა მოეხდინათ გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის წევრებზე.

გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის დისკრედიტაცია, მარგინალიზაცია და სოციალური იზოლაცია

1. გარემოსდამცველთა დისკრედიტაციის სახელისუფლებო ნარატივი

გარემოსდაცვითი პროტესტების “განვითარების მოწინააღმდეგედ”, “ჩამორჩენილად” მონიშვნა

მადისკრედიტირებული ნარატივი გარემოსდამცველთა ეროვნული ინტერესებისა და ენერგოდამოუკიდებლობის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ

მოდრაობებისა და გარემოსდაცვითი ორგანიზაციების “უცხო ქვეყნის აგენტად” და “მტრად” მონიშვნა

გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის დისკრედიტაცია, მარგინალიზაცია და სოციალური იზოლაცია

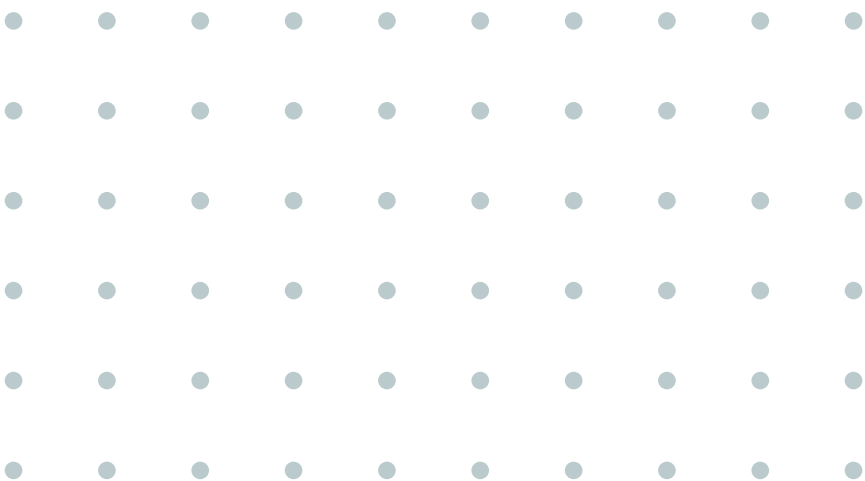
2. კოორდინირებული დისკრედიტაცია და მარგინალიზაცია

კვლევა აჩვენებს კარგად ორგანიზებულ და კოორდინირებულ სამუშაოს, რომელშიც კვლევის მონაწილეების დაკვირვებით, სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურები და მათთან დაკავშირებული სუბიექტები არიან ჩართული.

რესპონდენტებთან ინტერვიუები ასევე აღწერს დისკრედიტაციის პროცესში ე.წ “სამთავრობო მედიისა” და სოციალური მედიის მნიშვნელოვან გამოყენებას.

სოციალურ ქსელებში ინფორმაციის მიმოცვლა განსაკუთრებულად მნიშვნელოვან როლს ასრულებდა დეზინფორმაციის სრულიად უკონტროლო და ინტენსიურ გავრცელებაში.

*ორმაგი დისკრედიტაციის სტრატეგია;
არეალთ მემოსაზღვრული დისკრედიტაციის სტრატეგია;*

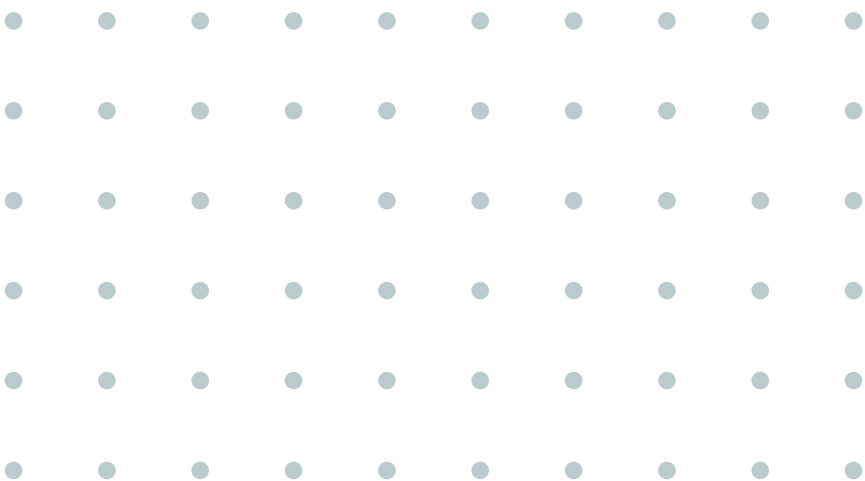

გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის დისკრედიტაცია, მარგინალიზაცია და სოციალური იზოლაცია

3. გარემოსდამცველთა კოლექტიური და პერსონალური დისკრედიტაცია და თანმდევი სოციალური იზოლაცია

- ნარატივი წინააღმდეგობის წევრების „გაყიდულობის“ შესახებ;
- ინფორმაციის გავრცელება წინააღმდეგობების წევრების მერკანტილურობისა და ანგარებიანობის შესახებ;
- ადგილობრივი მოძრაობების „ენჯეობთან“ დაკავშირებულობაზე ან მათგან „მართულობაზე“ მითითება;
- პროტესტის მონაწილეთა მონიშვნა „რადიკალურ“, „მცირე“ და „დესტრუქციულ“ ჯგუფად.
- ინდივიდუალურ დისკრედიტაცია ე.წ. გაშავების კამპანია;

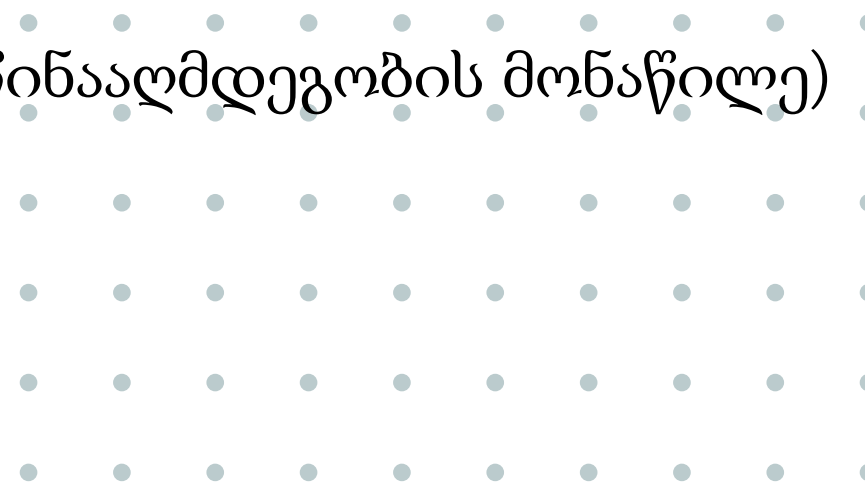
გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის დისკრედიტაცია, მარგინალიზაცია და სოციალური იზოლაცია

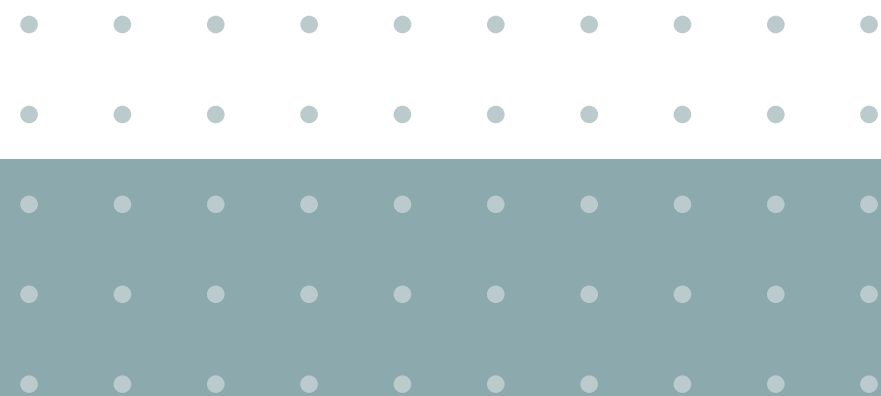
„მტკივნეულად გადავიტანე ეს პროცესი მაგრამ ნუ, რაღას შევცვლი. ერთი დასაფლავება მახსოვს, რომ მივედი და გარეთ გამოვიდა ხალხი, სადაც დავდექი კაციშვილი არ გაჩერდა, ყველა გავიდა, ამ აქციიდან დაახლოებით ერთ თვეში ალბათ.“

(გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის მონაწილე)

“ჩემთან ურთიერთობით ვიღაცეებს “აშეიმინგებენ” [არცხვენენ]...ზოგი კი არა უმრავლესობა ჯერ-ჯერობით მერიდება, საკუთარი ნათესავები მერიდებიან.”

(გარემოსდაცვითი წინააღმდეგობის მონაწილე)

მადლობა ყურადღებისთვის

